

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutioes Morales

In Quibus Vnivers[ae] Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1602

4. Aliæ quæstiones de eadem re diluuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14077

lescentium, vel quorumlibet aliorum instituta, de qua institutione, & origine nihil certi habetur: progressu tamen temporis omnino in beneficia Ecclesiastica transferunt, quod iure fieri potuit: ac propterea nunc dubitari non potest, quin sint verè, & propriè beneficia. Et Ioannes Andreas, Oldradus, Ioannes Selua, & Gigas solum loquuntur de eo præstimonio, quod datur alicui, ut stipendium, & merces operis profani, non Ecclesiastici, & sacri: at præstimonia, quæ sunt in Hispania, non hac ratione conferuntur in Clericos, sed dantur illis, quia Clerici sunt, certis Ecclesijs deputati.

Quintò quæritur, An Clericus, qui habet Cappellaniã quam vocant, iure debeat Horarias preces Canonicas recitare, sunt enim, qui negat. Sed verius est, quod alij docuerunt, ita distinguentes: aut Cappellania per verum, & legitimum ius conferendi datur, hoc est, canonicè iuxta Canonum præscriptum, aut secus. Si datur: Tunc clericus eius possessor iure debet Diuinum Officium persolvere: si non datur, ad id minimè adstringitur. Hanc opinionem tuerent Medina *tratt. de Orat. q. 7. Nauarr. de Orat. cap. 20. nu. 17. Ledes. in 4. p. 2. q. 16. art. 4. dub. 5. ad finem.* Primi generis Cappellaniã **Collatiuam** nominat, quam dicere possumus sacram quam etiam volunt esse verè, & propriè beneficium Ecclesiasticum. Secundam vocant Cappellaniã, non Collatiuam, nos appellemus profanam, non sacram, ac proinde à beneficij Ecclesiastici ratione alienam.

Hoc vt clariùs explicem; animaduertendum duco, Cappellaniã à Laicis sepius instituti ex ipso foribus bonis, in quibus Cappellanijs erigendis, si nec in initio cum instituuntur, nec postea ex intervallo temporis vlla Episcopi auctoritas interuenit, hoc est, si prorsus sine vlla Episcopi auctoritate eriguntur, & constituuntur, beneficij Ecclesiastici rationem habere nequeunt. Neque enim laicus ex re profana sacram facere potest: vnde sicut hospitalis domus, Oratorium, sacellum extructum à laico absq; Episcopi auctoritate, Sacer, & Religiosus locus nõ est; sic etiã nulla Cappellania ex laicorum bonis, & rebus instituta, sine Episcopi auctoritate beneficium est Ecclesiasticum, cum in ea nullum sit ius percipiendi Ecclesiasticos fructus ex bonis Ecclesiæ. Si vero ex bonis laicorum Episcopi auctoritate Cappellania erigatur, ea veram habet beneficij Ecclesiastici rationem, quamuis in ea laicus auctoritate Episcopi sibi ius Patronatus referuet, & tunc annui redditus, quos laicus suis ex bonis instituit Episcopi auctoritate, in beneficium Ecclesiasticum transeunt. Et hæc est Cappellania, quam Medina, Nauarrus, & Ledesmius Collatiuam appellant, nos sacram, quoniam impetrari, & haberi non potest, nisi auctoritate Ecclesiæ conferatur, per electionem legitimam, vel confirmationem, vel præsentationem, qua laicus, vel Clericus nominet, & offerat futurum Beneficiarium, & institutionem Episcopi, vel alicuius alterius Ecclesiæ Præfecti, vel per simplicem, quam vocat collationem, instar aliorum beneficiorum, quæ hisce modis conferuntur, & obtinentur. **QVÆRITUR**, aliquis vndenam dilceri queat, sit nec ne aliqua Cappellania beneficium Ecclesiasticum? **Respondeo**, in primis inspi-

ciendam esse eius institutionem, in qua si Episcopi auctoritas interuenit, hoc est, si Episcopi auctoritate erecta, & instituta fuerit Cappellania: pro beneficio Ecclesiastico haberi debet; alioquin minimè, vt quando testator certos annuos redditus nomine Cappellaniæ relinquit, & expressim ait se nolle, vt in huiusmodi bona se Episcopus inferat, aut si nominet, & eligat certum Clericum; ac deinde statuit, vt sui posteris, vel sibi genere propinquiore absolute per se ius, & auctoritatem habeant sine Episcopo, nominandi, & eligendi Clericum ad Cappellaniã. Præterea, si certo annorum tempore, videlicet quadraginta annorum spatio quater, ter, aut etiam bis Cappellaniã Episcopus contulerit, aut in ea instituerit Clericum nominatum, & oblatum à laico, haberi debet pro Ecclesiastico beneficio, quoniam consuetudine potest Ecclesia contra laicum præscribere. Vnde etiam si Cappellania prima sua institutione, & origine beneficium non fuerit, progressu tamen temporis, in beneficium Ecclesiasticum transire potest. Si igitur Cappellania, vel Episcopi auctoritate instituitur, vel cõferri solet, beneficium Ecclesiasticum censerit debet.

Sextò quæritur, An qui beneficium Ecclesiasticum non sibi collatum, sed commendatum, hoc est, non iure, & nomine tituli, sed iure, & ratione commendationis habet, Horarum canonicarum pensum exolvere debeat? quod perinde est, ac si quæreretur. An qui habet beneficium in commendam, (vt dicitur) non in titulum, persolvere Diuinum Officium cogatur? **Respondeo**, cum Medina de *Oration. quest. 7.* & cum Glossa in *cap. nemo, de electione, in 6.* ab omnibus recepta, eum ad id adstringi, siue habeat beneficium ad tempus, siue in perpetuum commendatum. Idem quoque docet Nauarrus de *oration. cap. 20. nu. 16. Ledes. 4. part. 2. q. 16. art. 4. 5.* Nam etsi, beneficium cum datur, (vt aiunt) in commendam; hoc est, cum commendatur alicui, & non confertur, non habeatur in titulum, nec per collationem, vt vocant, satis tamen est, si is, cui commendatur, habeat verã beneficij administrationem spirituales, & temporales, in omnibus, ad tempus, vel in perpetuum, Administratio enim eiusmodi in hac parte idem valet, quod titulus. Obijcies, titulum beneficij imponere legem preces Horarias perorandi: ergo qui titulum beneficij non habet, liber est ab ea lege, sed commendarius titulum non habet, ergo nec onus prædictum. **Fatemur** commendatarium non habere titulum; sufficere tamè legitimam beneficij, quam gerit, administrationem in omnibus, quæ ad beneficium attinent, ratione cuius administrationis, legitimè quoque fructus beneficij percipit, sicut Beneficiarius ratione tituli: verum qui administrationem haberet temporalem, eadem lege minimè teneretur. Sic communis opinio.

Caput III.

Alie quæstiones de eadem re diluuntur.

PRIMO quæritur, An Adiutor Beneficiarij preces Canonicas recitare debeat? **Respondeo** Medina de *Orat. q. 7.* ijs diebus debere, quibus supplet vices eius, cui est datus Adiutor; alijs verò diebus minimè. **Nauarr. de Orat. c. 20. nu. 17.** aliter respon-

det Adiu-

det, Adiuotorem videlicet solum cogi ea prestare, ad que datus est adiuotus, ac proinde si constitutus est ad canendum solum in Choro, id tantummodo facere debet. Et tandem concludit, Adiuotorem beneficiarij nullo iure cogi preces Canonicas recitare; quia beneficiarius non est, nec ratione vilius beneficij duos Clericos Diuinum officium persolvere oportet: sed is, cui datur adiuotus, est verè beneficiarius, ergo is solum cogitur pensum Horarum exolvere. idem censet Ledemius 4. part. 2. q. 16. art. 4. dub. 1. Dices; fieri posse, ut Beneficiario, quia morbo laborat, adiuotus detur, ergo cum Beneficiarius liber sit à lege, & præcepto preces Horarias recitandi, adiuotus eas recitare debebit. Respondet Nauarrus, hoc solum argumento concludi, oportere adiuotum id prestare, & supplere, ad quod est datus: Adiuotus vero non datur ad officium Diuinum pro alio persoluendum, sed ad sacrum faciendum, vel ad Sacramenta conferenda, vel ad cantandum in Choro, aut alia ratione inseruiendū Ecclesiæ. **QVAERITUR**, an aliquis saltem Adiuotus beneficiarij preces Canonicas recitare debeat? Quæstionē mouet, quia interdū dari solet adiuotus Parocho ob amentiam ipsius, aut ingrauentem, & decrepantem ætatem, vel ob alium quemlibet morbū perpetuum, quo laborat Parochus. Aliquando datur Adiuotus cum futura successione in Beneficio, hoc est, cum iure succedendi in Beneficio. Aut is adiuotus datur ad supplendum ex toto munus eius, & officium, aut ad supplendum tantum ex parte. Si primum, necesse est, ut Horarias preces recitet: alioquin enim non explebit, nec præstabit ex toto Beneficiarij partes. Si secundum, minimè cogitur Horarum pensum reddere, sed tantum id præstare, ad quod est institutus.

Ceterum ipse magis probò Nauarrī sententiā, Adiuotorem quatenus eiusmodi est, non cogi ad officium Diuinum persoluendum, quia titulum beneficij non habet: nec subrogatur in locum Beneficiarij, ut eius vice preces canonicas recitet, sed ut alias eius partes expleat: aliunde igitur nimirum, vel quia est sacris ordinibus initiatus qualis esse solet Adiuotus, qui datur Parocho cum futura successione, hoc est, ut ei in Ecclesia succedat, vel quia ita est Adiuotus creatus, ut sit etiam in beneficiarium electus, lege precationum Canonicarum tenetur.

Secundo quæritur, An qui habet beneficium, quod Manuale vocatur, debeat preces Horarias recitare? Respondet, debere: Animaduertendum est, beneficium Manuale, siue regulare, illud dici, quod ad nutum eius, qui confert, reuocari potest, dolo excepto, cap. Cum ad Monasterium, De stat. Monach. c. Clem. 2. q. 1. Regularis, De Supplen. neglig. Prælator. c. Parrella, cap. Ad nostram. De Confirmat. vili, vel inuilit. Quia igitur beneficium manuale ad nutum conferentis reuocabile est, non immeritò quæritur an imponat legem Beneficiario preces Horarias persolendi. **Communi consensu** docent omnes, in Clem. 1. de supplen. neglig. Prælat. Manuale beneficium idem prorsus iuris, & oneris habere, quod cetera beneficia, excepta facultate, qua est reuocabile ad nutum, & voluntatem conferentis, ut colligi videtur ex ipsa. Clem. 1. De supplen. Prælat. neglig. Et reuera id ex iure, & ratione ipsa conclu-

ditur: Siquidem, qui est miles ad tempus, etiam cogitur militia onera sustinere, dum militat. **Deinde**, beneficium Manuale quasi habitus, ut aiunt, & potestate, est perpetuum, cum Beneficiarius id genus beneficij permisso eius, qui confert, possit habere, quamdiu viuat. **Postremo**, perpetuum aliquo modo est, quod certo, & definito temporis intervallo non terminatur, etiam si detur, vel habeatur ad nutum, & voluntatem alterius, cum possit eius permisso ad vitam haberi. Nam dicitur perpetuum, quod est virtute, & potestate perpetuum Cardin. in Clem. 2. de rescrip. & colligitur teste Sylu. in verb. Dignitas, nu. 2. ex c. clericos in verbo, perpetuum. de cohabit. Clerico. & mulier, & Gloss. ibidem.

Tertio quæritur, An qui pensionem Ecclesiasticam habet ex aliquo beneficio sibi soluendā, Horariorum precationum lege teneatur? **Communis** est omnium opinio, Pensionarium ad id minimè astringi: hanc opinionem Sotus, li. 10. de iust. q. 5. a. 3. Medin. de orat. q. 7. Nau. de orat. c. 7. nu. 25. Ledem. in 4. p. 2. q. 16. ar. 4. sequuntur. Hanc quoque Canonici iuris interpretes probauerunt sententiam, & firmant ea ratione, quod Pensionarius proprie Beneficiarius non est, nec pensum beneficium, quamuis vsu, & more Curie Romanæ, in multis beneficio æquiparetur. **Obijciens**, Pensionarium ius habere percipiendi fructus ex bonis Ecclesiæ, ergo verè est Beneficiarius, & beneficium nihil aliud sit, nisi ius percipiendi fructus ex Ecclesiæ patrimonio. **Respondet**, in beneficio non solum ius esse percipiendi fructus, ex redditibus Ecclesiæ, sed ob ministerium factum, & Ecclesiasticum: at Pensionarius habet quidem ius accipiendi fructus, sed non ob ministerium Ecclesiasticum: pensio enim confertur alicui, ut vitæ subsidium, & alimentum habeat. **QVAERITUR**, an Pensionarius preces aliquas recitare iure debeat? **Respondet**, iure communi & antiquo eum non cogi, at iure nouo qui ut clericus pensionem obtinet, soluere debet paruum, quod vocat facium B. Marie virginis officium. Id enim decernit Pius V. in Constitutione cuius initium est: *Ex proximo Lateran. Conc.* quam Nauarr. habet in *Mon. c. 25. nu. 122.* vbi non in vniuersum iubet Pontifex omnem Pensionarium id officij prestare, sed eum duntaxat, cui tanquam Clerico pensio constituitur. **Nec est**, quod dicas, eam Constitutionem non esse vsu receptam; nam omnes iuniores Theologi, qui post eam scripsere dicunt eam esse seruandam. **ROGABITUR**, quis tanquam Clericus pensionem obtinere dicatur? **Respondet**, distinguendum esse; nam cum ad pensionem, que reseruat, & datur alicui, exigitur, ut is Prima saltem Clericorum tonsura initiatus sit: tunc pensio dicitur ei constituta tanquam Clerico: quando verò non requiritur, ut sit Clericus, tunc non habet pensionem tanquam Clericus: aliquando enim quibusdam conceditur pensio ob inopiam eorum, vel senectam, vel infirmitatem, vel eò quod sint bene de Ecclesia meriti, vel ob spem meritorum erga Ecclesiam, vel ob laborem, & operam temporalem, nimirum ad tintinnabula pulsanda ad aperiendas templi fores, ad horologij curam, ad pueros Ecclesiæ instituendos, vel ad alia huiusmodi ministeria, & officia obeunda Sic etiam auctoritate Romani Pontificis pensionem habent certi quidam milites alioquin matrimonio quidem cōiuncti, sed aliquem regularem ordinem professi,

in qui.

in quibus nihil aliud requiritur, nisi illius ordinis professio vna cum habitu conuenienti suscepto. **QVAERES** itidem, an Clericus sacris ordinibus initiatus, vel ad beneficium Ecclesiasticum promotus, si simul etiam pensionem habeat, exolvere debeat Paruum B. Virginis officium, praeter septem Canonicas, & Horarias preces ratione illius Pontificiae Constitutionis a Pio V. editae supra memoratae: eod quod vniuersae praecipit, ut omnis Pensionarius, Paruum illud officium persoluat: igitur ratione beneficii, vel Sacri ordinis cogitur is Clericus septem Horarum preces Canonicas recitare, & quatenus Pensionarius, Paruum B. Virginis Officium soluere. **Respōdeo**, sufficere, si septenas preces horarias persoluat, quoniam mens Pij Quinti ea videtur fuisse, ut pensionarius alioqui non adstrictus ad aliquas preces perorandas, Paruum Deiparae sacrum Officium persolvere cogatur.

Quarto quaeritur, An Titius certae alicuius Ecclesiae Canonicus creatus, septem Horarum Canonicas preces recitare debeat primo anno, in quo nullos prorsus ex beneficio fructus percipit, qui consuetudine, vsu, aut privilegio illius Ecclesiae debentur fabricae templi, siue sacrae aedis, vel in aliquem alium pium usum impenduntur? **Respondet**, Nauarrus in *tract. de orat. cap. 7. num. 30.* eum minimè solui lege Diuini Officij recitandi, etiā illo primo anno, quod probat, quia beneficiū cū suo onere transit in eum, in quem confertur: sed huiusmodi beneficium ex vsu, consuetudine, & privilegio habet hoc onus, ut fructus ex primo anno Canonico, non debeantur, ergo Canonicus cum hoc onere beneficium acquirit. Deinde beneficiarius debet Diuinum Officium persolvere ratione iuris, ac tituli, quem habet in beneficio, at huiusmodi Canonicus in primo anno verè habet ius, & titulum beneficii. **Accedit**, quod Canonicus sibi imputare debet, quod in primo anno fructus non percipiat: nam spontè sua beneficium acceptum, ac rata habet, ergo illud suscipit cum oneribus, & obligationibus ipsi beneficio annexis. **Sciendum** est, in Germania, Gallia, & Hispania multarum Ecclesiarum morem esse, ut Canonici, electi, & recepti nullos fructus in primo anno, immo etiam in secundo ex beneficio sibi acquirant: qui fructus aliquando debentur Canonici demortui haeredibus, vel creditoribus; aliquando referuntur, ut impendantur in fabricam templi, aliquando distribuuntur in ceteros Canonicos, pro eorum antiquitate, aliquando in alios pios vsus erogantur. Et nihilominus inter extrauagantes communes extat Pontificia constitutio, quae incipit, *Suscepti, Tit. Ne sede vacante*: & eadem ponitur inter Extrauagantes Ioannis 22. *De Electis*, ubi declarat, & decernit Pontifex huiusmodi Canonici, & Beneficiarijs creatis dimidia fructuum partem, etiam ex primo anno deberi. Quo efficitur, ut ubicunque fuerit, haec constitutio viu recepta, Canonici debeant Diuinum officium primo etiam anno persolvere, quoniam dimidiam etiam saltem fructuum partem percipiendi eo anno ius habent. Vbi verò ea Constitutio non est viu recepta, aut est consuetudine abrogata, consuetudini standum est, quae Canonici in primo anno, aut etiā in secundo fructibus pri-

uat. Et tunc quaestio proposita locum habet. **Antales Canonici**, eo ipso, liberi reddantur ab Horarijs precibus recitandis. De qua re in primis dicimus; si consuetudine, vel privilegio Ecclesiae fructus ex primo anno referuantur Canonici defuncti haeredibus, aut creditoribus; tunc Canonici debent Horarum preces Canonicas recitare, etiam primo anno, quo nullos percipiunt fructus, quoniam, cum & ipsi è viuis exceperint, solito commodo fruuntur: nam referuantur eorum haeredibus, creditoribusque fructus percepti ex primo anno Canonico non succedentium. Idem iudicium de Canonici est in primo anno fructus beneficii non acquirentibus, eod quod tertiae Ecclesiae more, vel privilegio referuntur alijs canonicis antiquioribus, in quos distribuuntur: siquidem eodem privilegio, recentes canonici gaudent, posteaquam antiquiores euaserint.

Quare tota quaestio est, quando fructus ex primo anno, vel etiam secundo consuetudine, vel statuto Ecclesiae alicuius in alios pios vsus impenduntur. Dux sunt opiniones, quarum prima negat, praedictos Canonicos debere Diuinum officium persolvere, quoniam nullos eo anno fructus acquirunt sibi, nec verò vnquam eos sunt fructus percipituri: ergo perinde est, ac si beneficiarius non esset. Deinde qui altari seruit, debet ex altari viuere, & sustentari. **Postremo**, licet titulum, & ius beneficii habeant, fructibus tamen, spoliatur, nec per ipsos stat, quo minus fructus percipiant: his enim, velint nolint, ratione consuetudinis, privilegij, vel statuti priuantur.

Secunda opinio affirmat hos canonicos esse cogendos preces horarias persolvere, eo argumento vtens, quia beneficiarius, propterea quod sponte sua beneficium accepit, & ratum habet suscipit in se quicquid oneris inest beneficio, & subijcit se legibus, statutis, consuetudinibusque Ecclesiae, in qua est situm beneficium. Ceterum quamuis vtraque sententia probabilis esse videatur, **Secunda tamen** magis probabilis apparet. **Animaduertendum** est, hoc, quod dixi, locum habere in eo, qui verè, & re ipsa est Canonicus, ita ut ius habeat in re, & non solum ius ad rem: nam si tantum habeat ius ad beneficium, beneficiarius verè, & re ipsa non est; sed solum spe, & iure, quod ad beneficium habet.

Quinto quaeritur, An qui beneficium impetrat à Romano Pontifice, cuius auctoritate omnes beneficii fructus alteri referuntur, debeat Diuinum officium persolvere. **Duplex** est opinio, **Vna**, quae negat, quam sequi videntur Paludanus in 4. d. 35. q. 5. ar. 5. Caiet. in sum. verbo *Horae Canonicae*, *Sot. lib. 10. de inst. quest. 5. ar. 3.* Turrecrem. cap. Clericus d. 9. q. 14. Nauarr. de oration. cap. 7. num. 28. Syluest. *horae* q. 2. Ratio eorum haec est, primum, quia qui non percipit commodum, nec debet onus sustinere. **Deinde**, quia per huiusmodi beneficium non stat, quo minus ex tali beneficio fructus sibi percipiat: quoniam eum Romanus Pontifex beneficii fructibus priuat, cum eos alteri referret.

Secunda opinio quae affirmat oportere eum psum horarum Canonicarum persolvere, est opinio *Medinae de oratione qu. 7.* quam probat ille in primis, quia verè beneficii ius, & titulum habet. **Deinde**, hic beneficiarius propria voluntate beneficium

accepit,

acceptis, & acceptam ratamque habuit reservationem fructuum Romani Pontificis auctoritate factam, sibi igitur imputet, quod solum beneficij titulum habeat, nam perinde est, ac si sponte sua beneficij fructus ipse in alterum transfuisset: perinde itidem est, ac si progressu temporis ipsius consensu fructus beneficij alteri tribuantur. *Le-desimus in quarta parte secunda questione 16. artic. quarto, dab. 5. & Cordub. in suis casibus in casu 186. Arag. secunda secunda. questione 83. articulo duodecimo, ita distinguunt, ut ambas concilient opiniones: aut hic Clericus auctoritate, & iussu Pontificis beneficium suscipere cogitur, aut secus: Si primum, non adigitur septem Horarum preces Canonicas recitare, & sic, inquit, vera est prima opinio: quoniam tunc non sponte sua fructibus beneficij caret: si secundum, tunc, inquit, iure compellitur officium Diuinum persolvere, eo quod voluntate sua in beneficij imperationem, & ademptionem consentit, ac proinde se subicit oneri, quod scit Pontificis Romani auctoritate constitui, & imponi, & sic verior est, autem, secunda sententia, & ea præcipue locum habet in eo, qui licet fructus ex beneficio non capiat, habet tamen distributiones quotidianas, quas vocat, ex eo quod præsens adsit in choro, dum officia diuina fiunt.*

Mihi quidem, utraque opinio videtur probabilitatem habere, præsertim cum Doctorum testimonio fulciatur: sed secunda, quippe quæ cum veritate magis congruere videtur, mihi magis placet ob rationes propositas.

Sexto queritur, An præceptum sit beneficiario de Horarijs precibus recitandis ratione tituli, vel iuris, quod in ipso Clericus habet, an verò ratione fructuum, quos ex ipso Clericus acquirit? *Auctores passim sentire videntur, Clericum ad Horarijs preces Canonicas adstringi, ratione tituli, & iuris, quod habet in beneficio, quoniam eo ipso, quod est beneficiarius, dominium, vel quasi dominium beneficij habet, locum item in Choro, & suffragium in collegio Clericorum, certam itidem honoris gradum in Ecclesia, multus denique alijs privilegijs gaudet, & varijs de causis solet beneficij fructibus spoliari, & nihilominus lege precatationum recitandarum tenetur obstrictus. Quibusdam verò videtur, beneficiarium ad officium Diuinum persolvendum solum ratione fructuum compelli: quia alioqui, inquit, si per vim, iniuriamque impeditur, quominus, vel beneficij possessionem adipiscatur, vel fructus acquirat, Horarum preces canonicas recitare deberet.*

Vna est omnium opinio, quotiescunque beneficiarij consensu per alium beneficij fructus percipiuntur, oportere ipsum Horarum Canonice-rum pensum persolvere: ratio est, quia quamuis per se fructus minimè percipiat, per alium tamè percipiat, ut si beneficiarij parentes, fratres, propinqui, familiares, vel amici ipso annuente percipiant: quod fieri quotidie videmus. Certi itidem iuris est, quoties per beneficiarium fiat, quominus fructus ex suo beneficio percipiat, eum iure adstringi ad Horarum preces Canonicas recitandas: ut si beneficij possessionem sua culpa non capiat, aut sua voluntate in irregularitatem incurrat, vel ob delictum suum excommunicat-

ione, suspensione, vel interdicto feriat, vel si sponte sua in Ecclesia non commoretur, & refideat, aut Ecclesiam non seruiat, cum comòde possit, & ob id, vel ob aliud crimen, beneficij fructibus priuatur. *Mud etiam nemo negat, beneficiarium debere horarias preces canonicas recitare, si distributiones quotidianas beneficiarijs dari solitas acquirat, tamen si beneficij fructus non percipiat. Distinguantur enim sæpe beneficij fructus à distributionibus: vbi ergo est huiusmodi distinctio, solæ distributiones quotidianæ sufficiunt. Compertum quoque est, quoties per beneficiarium minimè fiat, quo minus sibi fructus acquirat, tunc eum solum, ac liberum esse à lege, & præcepto de Horarijs precibus perorandis, ut si per vim beneficiarius suo beneficio spoliatur, quod contingit in provincijs Hereticorum, qui beneficia Clericorum inuadunt, & occupant. Item, si per Reges, & Principes, qui suum quod habent, ius Patronatus defendere, & tueri contendunt, Clerici impediuntur, & arcètur à beneficiariorum, ad quæ sunt electi, possessione acquirèda. Postremò, his omnibus exceptis, beneficiarius ratione iuris, & tituli in beneficio acquisiti Horarias preces Canonicas recitare compellitur, quando ratione tituli habet suffragium in collegio Canonice-rum, & sedem in Choro, & certum honoris locum seu gradum in templo, & fructus expectat, quos tempore debito percipiet.*

Septimò queritur, An beneficiarius officium Diuinum persolvere debeat à die collati sibi beneficij, an verò à die possessionis obtentæ? *Respondet, Nauarr. in tracta. de orat. capite septimo, numero 29. à die collati beneficij: quoniam ab eo die incipit beneficij ius, & titulum habere, & per collationem, ut vocant, fit Clericus quasi Dominus beneficij. Ex eo item tempore etià antequam apprehendat possessionem, debentur Clerico beneficij fructus, & cum possessionem nanciscitur, & capit, beneficiarius percipit fructus non solum præsentis, sed præteritos à die collati sibi beneficij. Collationem verò beneficij accipiunt in præsentia, ut rata habetur à Clerico, cui beneficium datur: nam antequam in collationem Clericus consentiat, minimè ius in beneficio acquirit, quamuis Episcopus, qui confert, à collatione recedere iure nequeat, cum consensum Clerici, cui dat beneficium, expectare debeat, cap. Si tibi absentis. de præben. in sexto. At Flaminij Parisiens. libr. 3. de resignat. beneficiorum, quest. 9. numero 15. censet non nisi à die possessionis apprehentæ beneficiarium debere preces Horarias recitare, & ait id esse vsu receptum in curia Romana, & id docere Nauarrum in consil. 17. de celebrat. Missa. Ceterum id ibi Nauarrus non dicit, sed solum ait beneficia-rium eiusmodi lege non teneri ratione tituli, si nullos percipit fructus, nec expectat, nec sperat se eos percepturum. Si verò curia Romana stylus, & mos id habet, tuta conscientia beneficiarius eum seruare potest. Et certè sæpe cõtingit, ut quis beneficium impetret, & ob tinea, & deinde, cum per se, vel per alium possessionem nancisci contendit, videt se nihil impetrasse, aut quia beneficium non vacabat, aut quia alius ante impetrauerat, aut multis alijs de causis. Et ideo probabilis est Flaminij Parisiensis sententia.*

Octavo quæritur, Quid dicendum sit de eo, cui beneficium confertur Romani Pontificis auctoritate, qui cum idoneus non sit ad seruendum Ecclesie, quod legitima ætate, ordine, literatura debita, vel natalibus careat, per alterum seruire compellitur; & ideo vel nullos, vel certe tenues fructus ipse percipit? Respondeo, sine dubio debere pensum Horarum persolvere, cum per ipsum stet, ne fructus percipiat: sibi enim imputare debet, quod sit ad beneficium electus ætate legitima, aut debito ordine, idonea literatura, vel iustis natalibus carens, nec sufficit si per substitutum sui loco Clericum debitum Ecclesie munus expleat, quandoquidem ipse ius, & titulum, & quasi dominium habet beneficii: alteri verò quasi stipendio conducto fructus beneficii redduntur.

Nono quæritur, An qui de certo aliquo beneficio litigant, debeant Horarias preces Canonicas recitare? Apud omnes certum, & exploratum est eum, qui beneficii possessionem habet, oportere Diuinum Officium persolvere; quoniam ratione possessionis ius habet in beneficio. Deinde, quando auctoritate Iudicis fructus detinentur, apud aliquem sequestrum depositi, is, qui ius habet in beneficio, & sperat se futurum in lite, & causa victorem, debet preces Canonicas recitare: quoniam fructus debentur ipsi, & lata sententia à die contestatæ litis recuperabit. Sic Nauar. *de Orat. ca. 7. nu. 28. Ledel. 4. part. 7. 16. art. 4. dub. 5. QVAERES*, quid dicendum, quando alter litigantium beneficium possidet, & reuera in eo ius non habet, cū sit in eum per errorem, dolumve collatum. Respondeo, eum in foro exteriori præter possessionem, quam habet, etiam titulum, licet non re ipsa in speciem tamē habere. Sufficit autem vnā cum possessione titulus in speciem acquisitus: quem titulum non verum, sed coloratum Canonici iuris interpretes appellant. Sed quid si neuter possessionem beneficii nactus sit, & vterque dubius est de iure, & lite, & causa. Respondeo, non esse, cur alterutrum cogamus preces Horarias persolvere: Siquid neutro in beneficio ius habet. Quid si lis, & causa sit dubia, sed vnus litigantium probabiliter sperat se in causa, & lite victorem futurum. Quidam aiunt eum debere preces Horarias recitare, quia credit, & sperat se futurum in lite superiorem, & fructus percepturum. Alijs probabilius videtur eum nondum lege teneri, quia ius in beneficio non habet: nec opinio, quam animo conceptam habet de victoria, ius illi dat in beneficio: aut cogit eum preces Horarias recitare. Hoc probabilius mihi videtur.

Decimo quæritur, An qui duo beneficia possidet, debeat bis in die Diuinum officium persolvere? Duæ sunt opiniones; quarum vna affirmat, eamque probat Nauarrus, afferens pro se Gulielmum Parisiensem, & Carthusianum, hisque eam firmare nititur argumentis. Primo, qui fert emolumentum, & commodum, ferre quoque debet onus, iuxta Regulam iuris in cap. *quis sentit, de regulis iuris in 6.* Deinde, quia Beneficium datur ad officium præstandum, vt constat ex cap. *ylti. De rescript. in 6.* Accedit, quod qui æs alienum duobus creditoribus debet, necesse est, vt vtrique debitum soluat, si vtrique velit satisfacere: sed qui duo beneficia in duabus Ecclesijs habet, preces duobus eorum

beneficiorum fundatoribus debet, & duabus pariter Ecclesijs ministrare. Sic enim, qui duabus est Capellanijs præfectus, sacra vtrique debita curat facienda: & qui duplici munere, & officio Republicæ fungitur, vtrumque per se, vel alterum præstat: & si cui impositum est præceptum de audienda bis re diuina, suo officio, & oneri minimè satisfacit, si semel tantum audiat, non bis. Sic Nauarr. *Miscellan. 60. de orat. num. 2. 3. 4.* Et loquitur de eo, qui habet contra, siue præter ius duo beneficia, non de eo, qui legitima Superioris, & legis auctoritate plura possidet. Idem senserunt Gulielmus Parisiensis in tracta. *de collat. beneficiorum*, & Carthusian. in libro *contra pluralit. at. benef. artic. 2.* Secunda opinio negat, quam re vera sequuntur Paludanus 4. d. 15. *quest. 5. artic. 1.* Turcrem. in cap. 11. d. 91. *quest. 13.* Maior. 4. *diss. 12. quest. 6.* Ioannes Liguarius, *de Horis Canonicis. qu. 9.* & quod plus est, 3. Thomas *quodlib. 1. art. 13.* Paludanus enim, quem Turcremata, & Maior sequuntur, distinguit in hunc modum: Aut Clericus duo beneficia legitimo iure possidet, videlicet legitima iuris, aut Romani Pontificis auctoritate, & in indulgentia: aut contra fas, & ius possidet, & hoc dupliciter, aut vtrumque contra iura, aut vnum contra fas omne, & ius, & alterum debite, & iuste. Si vtrumque iure possidet, tunc ratione vtriusque debet Diuinum officium persolvere, sed non bis, quoniam si semel tantum persoluat, vtrique Ecclesie, suoque muneri satisfacit, vnus enim suffinet aliquando duorum labores, & fungitur munere, & officio duorum. Item, vno, eodemque opere duo interdum præcepta, immo etiam tria possumus implere: Vt Religiosus, qui ieiunium seruat ab Ecclesia, & Regula Religionis indicium, & voto susceptum, atque promissum. Si verò duo beneficia quis habeat, eaque contra ius, debet vtrumque deponere. Vnde quamuis semel, aut bis Diuinum officium persoluat, sibi beneficii fructus minimè acquirit, eoque debet restituere, quia absque beneficii titulo sibi percipit, ac retinet, ac si quid etiam damni Ecclesia patitur, id totum compensare debes: vt si Ecclesiam debito obsequio, & ministerio priuant. Quod si vnum beneficium iure tenet, alterum contra ius, illud, quod præter ius habet, debet dimittere, cuius fructus minimè suos facit, siue semel tantum, siue bis Horarias preces Canonicas recitauerit, & omne damnum Ecclesie illatum, cuius beneficium præter, aut contra ius possidet, debet refarcire. Hæc ex Paludano, Turcremata, & Maiore.

Illud verò quæritur, An si Romani Pontificis indulgentia, duo quis simul habeat beneficia, ita vt eiu modi Pontificis indulgentia, & iuris relaxatio, in foro quidem Ecclesie valeat, non tamen coram Deo, suo officio satisfaciatur, & fructus ex vtroque beneficio tuta conscientia percipiat, etiam si Horarias preces semel tantum singulis diebus recitet. Prædicti auctores respondent, in foro Ecclesie talem Clericum suo muneri satisfacere, si semel quotidie preces Canonicas recitet, non tamen coram Deo. Ecclesia enim cum lege sua Clericum soluat, liberat à pœnis iuris, sed non ab ijs, quæ iure diuino, ac naturali debentur. Sentiunt nimirum ij auctores, oportere etiam naturali, &

rali, &

rati, & diuino preces Horarias ob beneficii persoluere, aut saltem id aliqua ratione compensare, ne eum, qui Ecclesiam fundauit, dotauit, vel extruxit, debito fructu defraudet. Ceterum si hic beneficiarius damnum, si quod Ecclesia sustinet, resarciat, nullos fructus, quos ex utroque beneficio percepit, restituere iure compellitur: quandoquidem preces Horarias, quamuis semel tantum recitauit. Neque enim, ut statim dicam, Horarias preces Canonicas naturali, aut diuino iure recitare debet, aut si uictus restituere, etiam si eas prætermittat: tamen si Ecclesie, cui ratione beneficii deputatur, inferuire iure diuino, & naturali cogatur.

Ad obiecta uero in principio respondeo, aliud ius esse in eo, qui duobus creditoribus debet, vel qui duabus Cappellanij præficitur, vel qui bis rem diuinam audire debet: Cogitur enim utriusque oneri satisfacere. At uero, qui duobus est beneficiarius præfictus, quamuis ratione utriusque Diuini officium iure persoluere debeat, non cogitur tamé bis preces Canonicas recitare, sicut qui duplici præcepto quippiam facere compellitur, una eademque actione utriusque satisfacere potest ac soler. Dubitet quispiam, an is, cui Confessarius præcepit, ut audiat duo sacra, faciat satis, si ex uno loco commodè duo simul audiat. Deinde, an is, cui iussu alterius constitutum est, ut quinque templi, siue ædis sacræ altaria inuisat quinque orationem dominicam recitando, debitum soluat, & expleat, si ex eodem loco ad quinque altaria quinque recitet Orationem dominicam. Et utrum is, qui duos, uel plures precarios globulos habet Pontificia auctoritate sacros, debeat totidem preces fundere quot globulos sacros habet, quorum singuli eo sunt Pontificie indulgentiæ beneficio donati, ut qui semel precationem dominicam, & salutationem Angelicam perorauerit, peccatorum remissionem obtineat. Ad primum, & secundum respondeo, eum satisfacere, si ex eodem loco duo sacra simul commodè audiat: nisi Confessarius aliud expresserit: aut coram quinque altariibus precationem dominicam quinque recitet. Ad tertium respondeo, peccatorum remissionem obtineri, dummodo bis Oratio dominica, una cum salutatione Angelica peroretur. Nam pro numero sacrorum globulorum fundi precatio dominica debet.

Vadecimò quæritur, An Beneficiarius, qui legitima auctoritate, uidelicet Episcopi, ratione literarij studij, uel iusta alia de causa, absens est ab Ecclesia, ei tamen commodè per alterum in sui locum suffectum inseruit, liber prorsus sit à lege, & præcepto precum Canonicarum recitandarum, si Clericus substitutus nomine ipsius eas recitet? Quidam, teste Panormitano in cap. 1. de celebrat. Missarum, senserunt esse liberum, dummodo sit Clericus solum minoribus Ordinibus initiatus. Quod probare contendunt ex eo, quod habetur in cap. Peruenit. 2. de appellat. & cap. Cum ex eo, de electio. in sexto. Archidia. in cap. Eleutherius. dist. 91. ait: Abbatem, & Petrum sensisse Clericum Beneficiarium, qui legitime abest ab Ecclesia ratione studij literarij, si substituat alium, qui officium faciat nomine ipsius in Ecclesia, non cogi preces Horarias recitare: quod, inquit Archidiaconus Theologi nõ ad

mittunt. At multò uerius est, quod docuerunt Ioan. Andreas, Ioan. Lignanus, Albertus, Probus, Turrecremata in cap. Eleutherius, dist. 91. q. 6. Et uidentur colligi ex S. Thoma quodlib. 6. qu. 8. & Henrico quodlib. 15. q. 12. Et ipse Panormita. tradit, huiusmodi Beneficiarium ad preces Canonicas recitandas adstringi, quoniam cum abest ab Ecclesia, iusta ex causa, eo ipso, liber est à lege, & præcepto per se ipsum Ecclesie inseruendi, nõ tamen à præcepto preces Canonicas recitandi. Subijcit tamen Ioannes Andreas, rationi consentaneum sibi uideri, si Ecclesia decerneret uti beneficiarij sacris Ordinibus non initiati, nec animarum curæ præficti, essent liberi, & soluti à lege, & præcepto de precibus Canonicis recitandis, ratione studij literarij, si per Vicarium aliquem suis Ecclesijs inferuiant: quod consilium Panormitanus approbauit.

Duodecimò quæritur, An is, qui receptus est in numerum Canonicorum, sed nondum Canonicatum adeptus est, adepturus primum, uel secundum, uel tertium, qui uacauerit, preces Horarias recitare cogatur? Responder Palud. in 4. dist. 15. quæst. 5. artic. 1. cogi, si eo ipso, quod est, ut Canonicus admissus, habet suffragium in collegio Canonicorum, & sedem in choro: & locum in publicis supplicationibus, item si percipit distributiones quotidianas, ut uocant, licet nõ percipiat fructus. Reuera debet recitare, si ius in Canonicatu habet, non tamen si ius solum ad Canonicatum habet. Is enim nondum est Canonicus, sicut non est Beneficiarius is, quem Patronus nominat, & offert, donec legitime sit institutus: quia ius ad Beneficium, non est Beneficium.

Decimotertiò quæritur, Quo iure beneficiarius Horarias preces Canonicas recitare cogatur. Communis esse uidetur Canonici iuris interpretum sententia, eum ad id diuino, & naturali iure, hoc est, iustitiæ lege, non Canonico solo iure compelli. Sic sentiunt Abbas, Zabarella, Turrecremata, Antonius, Ancharanus, partim in cap. Dolentes, de celebr. Missar. partim in cap. 1. dist. 91. Angel. hora. num. 6. Rosella Hora. nu. 13. Tabienl. Hora. q. 15. Armill. Hora. nu. 11. & Nauar. de orat. cap. 7. num. 3. eo argumèto permoti, quod Laici, primitias, decimas, ac cæteras oblationes Ecclesijs dederint, ut Clerici Deum pro ipsis precarentur. Deinde, quia beneficium propter officium confertur, cap. vltim. de rescript. in sexto. Insuper, qui ex altari uiuit, altari inferuire debet, sicut è contrario Apostolus ait: qui altari inseruit, de altari uiuit; ergo beneficium non est uirtutis præmium, sed laboris merces, & operæ stipendium; ac proinde ei, qui non laborat, merces minimè debetur. Syluest. tamen Hora. q. 8. dist. 9. docet Beneficiarios solo Ecclesie præcepto ad Diuinum officium persoluendum adstringi.

Animaduertendum est, Abbatem, & cæteros, quos ante citauit, contendere, iuris esse diuini, ut saltem preces Canonicas Clerici persoluat, quia Scriptura dicit: Septies in die laudem dixi tibi. Beneficiarius item, ratione, & lege iustitiæ, quia ex beneficio fructus percipit, debet, inquit, pro Ecclesia precari. Sed profectò, ut superius uidimus, id nõ uerè, nec aptè ex eo Scripturæ loco deducunt. Deinde, eo ipso, quod Clericus ratione beneficii certæ Ecclesie deputatur; debet quidem

Psal. 118.

ipſi interuire, ac miniſtrare per ſe, vel per alium; non tamen continuò fit, vt preces Horarias recitare cogatur: fatiſ enim eſt, ſi eo modo, & ratione, Eccleſiæ ſeruiat, quam beneficij inſtitutio poſtulat. Porrò beneficia, quæ ſunt inſtituta, interdum exigunt, vt Beneficiarius per ſe ipſum Eccleſiæ inſeruiat, interdum vt per alium id faciat. Quæſtionis tamen eſt dubia, an aliqua ſint beneficia, quæ nullum Clericū in Eccleſia miniſterium requirant. Item, an Clerici, qui ea habent cogantur iure naturali preces Horarias recitare, vt ſatisfaciant ijs, qui eiuſmodi beneficiorum reditus reliquerunt, ſiquidem nullum aliud officium obire, & exequi compelluntur. De primo, equidem communis opinio negare videtur vllum tale beneficium reperiri. At in Hiſpania videm⁹ eſſe beneficia, quæ Preſtimonia, vel Preſtimoniales portiones vocantur, quæ nec exigunt, vt Clerici in Eccleſijs aſſiduè commorentur; nec vt abſentes aliquem in ſui locum ſubſtituant, qui ſeruiat Eccleſiæ. De ſecundo, auctores, quos paulò ante citauimus, aperte docent huiusmodi Beneficiarios lege naturali compelli ad diuinum officium perſoluendum, vel ſaltem ad aliquas preces recitandas. Certè legi naturali ſatisfaciunt, ſi quæſcunque preces ad Deum pro fundatoribus beneficiorum fundant.

Cap. V.

Clericos ſacris Ordinibus initiatos ad preces Horarias recitandas, communi iure compelli.

P R I M O queritur, An ex iure Canonico colligatur, Clericos ad ſacros Ordines promotos oportere Diuinum officium perſoluere? Nam, vt Gloſſa refert in cap. vlt. d. 92. quidam dixerunt, Beneficiarios quidem iure ipſo cogi preces Horarias recitare, ſed non alios, qui nomine, & ratione ſui patrimonij ſunt ordinibus initiati. Canonici iuris interpretes communi conſenſu cum Gloſſa oppoſitum colligunt ex cap. Presbyter, diſt. 91. vbi ex Concilio Agathenſi habetur, Presbyterum ſeptem Horas Canonicas perorare debere: quod idem ſtatuitur in cap. 1. de celebrat. Miſſar. Item in c. Si quis Presbyter, diſt. 92. vbi decernitur: Si quis Presbyter, aut Diaconus, vel quilibet alius Clericus Eccleſiæ deputatus in quolibet loco fuerit, in quo Eccleſia eſt, & ad quodiſdianum preſalendi officium maturinis, vel verſperinis ad Eccleſiam non conuenierit, deponatur à Clero. Verùm obijciunt quidam, ex his Decretis non colligi id, quod volumus. Nam in cap. Si quis Presbyter, ſolum habetur, Presbyterum, Diaconum, vel Clericum certæ Eccleſiæ deputatum, preces Canonicas recitare debere; quod perinde eſt, ac ſi diceretur, beneficiarios tantum Clericos ea lege teneri. Deinde in cap. Presbyter, diſt. 91. ſolum ſancitum eſt, vt Presbyteri eam legè obſeruent: Vbi nulla eſt facta Diaconorum, & Subdiaconorum mentio. Panormitan⁹, Gloſſa, & alij Canonici iuris interpretes ſentiunt, in cap. Presbyter, nomine Presbyteri contineri, quotquot ſunt ſacris ordinibus initiati; quod probant ex c. Si quis, de cohabitatione Clericorum, & mulier. Vbi habetur in hunc modum: Si quis conſacerdotum, id eſt, Presbyter, Diaconus, vel Subdiaconus de quacunque ſumina crimine fornicationis ſuſpectus. Et c. 1. 15. q. 5.

Vbi Diaconus quidam, cuius crimen erat ad indicium delatum, Sacerdos appellatur. Ergo appellatione Sacerdotis in ijs, quæ ad fauorem, & beneficium ſpectant, late accipiuntur etiam Diaconi, & Subdiaconi in ſacris Ordinibus conſtituti; quamuis in pœnis, & odijs nõ item. At enim hæc non efficaciter concludunt: quoniam eſt Sacerdotis nomine, Canon. 8, & iura interdum accipiunt Diaconos, & Subdiaconos, licet Presbyteri non ſint, ſed certè ſi tantum nominis etymologiæ ſpectem⁹, iſ, qui ſacra dat, Sacerdos dici poteſt, quod in Diaconos, & Subdiaconos quadrat: Cæterum appellatione Presbyterorum in iure nõ veniunt Diaconi, & Subdiaconi. Vnde Nauarrus traſt. de Oratione, ca. 7. nu. 2. planè teſtatur nullum extare in iure Canonico decretum, quo præcipiatur Diaconis, & Subdiaconis, vt Officium Diuinum perſoluant, id enim licet de Sacerdotibus generatim conſtitueretur, dicere meritò poſſemus, Sacerdotes accipi preſe, & ſtriçtè, non late, & amplè. Ex quo fit, inquit Nauarrus in eodem traſt. de oratione, cap. 7. nu. 2. vt Diaconi, & Subdiaconi generali totius Eccleſiæ conſuetudine, eadem lege teneantur, qua Presbyteri, & Clerici beneficiarij: conſuetudo enim vim legi habet moribus vniuerſium recepta.

Secundò queritur, An Clerici ad minores ordines electi, eadè lege alligentur, qua Diaconi, & Subdiaconi? Gloſſ. in c. Si quis Presbyter, paulò ante citato, videtur affirmare; nec diſſentiunt Innocent. Hoſtienſ. Ioan. Andr. & Panormit. in c. 1. de celebra. Miſſa. Cenſent enim, iure quidem cõmuni eos cogi Diuinum officium perſoluere, ſed quia conſuetudo hoc ius abrogauit, liberos eſſe à præcepto preces Canonicas recitandi; quamuis Panormitanus ſubijciat, conſuetudine eos à iure Canonico excipi, ſed non à iure diuino: nam eo ipſo, quod ſunt Clerici electi, ad fortè, & hæreditatem Domini vocantur, & ſunt à Laicis omnino diſcreti, & Eccleſiæ priuilegijs gaudet, & eiſdè munerib⁹ potiuntur; & idcirco Diuinū officium eis eſt perſoluedū. Sed proſeçdò Panormitanus nullo firmo conſicit argumẽto id, quod cõtendit. Nam Clerici nõ niſi iure Põnificio Horarias preces Canonicas recitare debent, quod ſi iuris Diuini eſſet, vt huiusmodi preces perorarent, nequaquam conſuetudine introductum eſſet, vt ab eo onere liberi eſſent & immunes. Nec quia ad Clericorū gradus quis euehitur, officium Diuinū perſoluere debet: ei nimirū fatiſ eſt, ſi debito Clerici officio, & munere fungatur inferuiens Eccleſiæ. S I R O G E S, an ea præciſè ratione, qua quis creatus eſt Clericus, aliquas alias preces debeat ad Deū fundere? Quis, qui id affirmat, nec tamè certas, ac ſtatas preces conſtituit. Alij verò deſiniunt, & determinant eas, dicentes huiusmodi Clericos, ſi quatuor Minoribus ſint Ordinibus initiati, debere quotidie recitare quindecim Pſalmos, qui cõſtituunt, quod vocant canticum graduum, aut ſeptem Penitentium Pſalmos, aut Paruum B. Virginie conſecratum Officium. Si verò prima tantum Clerici conſecrata inſigniti ſint, ab eis quotidie Pſalmum quinquageſimum, cuius initium eſt, Miſerere mei Deus, eſſe recitandum. Ad quod probandum, hæc illi rationem afferunt: quia Clericus, inquitur, neceſſe eſt, vt ſit grato animo erga Eccleſiam, quæ eum ad Clericorum gradum, &

honorem